

na Gorenjskem v obilnej meri opazujemo, da se narod brez pravega teoretičnega pouka z lepim uspehom ukvarja s čebelarstvom — to bi bilo kot postranski dohodek za marsikaterega nas učiteljev toliko važnejše in s toliko lepšim uspehom venčano. Koliko prijetnih ur, koliko zabave, koliko kratkočasje ima se vrh dobička pri tem!

Ker je vsak začetek težak, ker si je treba čebelnjak, potrebne panje, priprave in slednjic čebele omisliti, kar seveda stane, zato bi bilo morda na pravem mestu, da bi se pri nas na Kranjskem tako napravilo, kakor se že nekoliko let na Ogerskem z najlepšim uspehom deluje. Manj inoviti posestniki in drugi, kateri se želé s čebelarstvom pečati, dobijo proti izkazu državno podporo v znesku 100—150 gld. za napravo čebelnjaka in nakup čebel. To neobrestno posojilo povračujejo nazaj v sledečih obrokih. Po preteku petih let začne vsako leto po 15 do 20 gld. vračevati tako, da čez 10 let posojilo vrnejo, čebelnjak in čebele jim pa ostanejo.

Da se čebelarstvo na Kranjskem povzdigne, ker se je v prejšnjih časih v večji meri gojilo in deželi lepe dohodke donajalo, menim, da imamo poleg duhovščine mi učitelji lepo priliko, da se to zgodi. Pri tem koristimo narodu, da ga napeljujemo k dobremu in lahkem viru dohodkov.

Ako bi visoki deželni zbor dovolil nekatera brezobrestna posojila v zneskih po 100—150 gld. nekaterim učiteljem, recimo 5—6; ako bi veleslavna kranjska hranilnica isto storila, ako bi slavna c. kr. knezijska družba s poukom vrh tega uplivala — upam, da bi se čebelarstvo povzdignilo na višjo stopinjo.

Z Dobrove. (Vsakemu svoje.) Kronika naše šole brani vrlému g. učitelju Jožofu Novaku z dne 15. kimovca 1892. I. sledeči laskavi spomin: „Danes poslovil se je tukaj blagi in vrli učitelj gosp. Jožef Novak, preselivši se na drugo učiteljsko službo na Brezovici pri Ljubljani. Ta vrli in blagi mladenič je služboval tukaj na Dobrovi skozi tri leta. Dičijo ga vse najlepše lastnosti kakor: ponižnost, krotkost, pravo krščansko-pobožno življenje, miroljubnost, izredna pridnost in delavnost v težavnem in imenitnem poklicu ter istinita ljubezen do v pouk

mu izročene šolske mladine. Ker je vrlo nadarjen in v svojem poklicu, z vedami izvrstno podkovan, dosegal je s svojim praktičnim postopanjem pri pouku v resnici najlepše uspehe, radi česar ga bodemo Dobrovčani zeló pogrešali.

Otroci so ga radi imeli in resnično ljubili ne le kot natančnega in vestnega učitelja, nego temveč kot pravega prijatelja in dobrotnika svojega; zato so bili mu tudi vedno iz srea udani in so mu z vrlimi uspehi delali veselje ter mu trud tako z hvaležnostjo povračevali, kar vse je bilo tudi njemu sameinu v največjo radost. Pa ne le šolska mladina, nego tudi odrasli vse šolske občine so ga ljubili; s svojim mirnim in odkritim značajem, prijaznim občevanjem in blagim srcem si je bil pridobil takoj ob nastopu službe tukajšnje pri občanih popolno zaupanje in naklonjenost, kar si je v polni meri tudi bil do konca službovanja njegovega tukaj ohranil. Ob njegovi preselitvi od tod je bil le jeden glas med občinstvom: „Škoda, da nas je zapustil; vrli učitelj in izgledni kristijan je bil“.

Vsem, katere je poučeval in s katerimi je občeval, ostane vedno v najboljšem in najhvaležnejšem spominu.

Blagoslov in pomoč božja naj spremlja vrliga gospoda učitelja po vseh njegovih potih; prava pamet in trdno zdravje bodita mu do skrajnih dnij človeškega življenja najzvestejša spremljevalca in tovariša ter naj mu delata njegov sicer težaven a imeniten poklic učiteljski mil in prijeten!“

Želja je, da bi Bog mili domovini slovenski naklonil prav veliko število tako uzornih učiteljev! R.

Z Iga. V četrtek dné 26. prosinca okolu polu 10. ure zjutraj je začelo goreti malo šolsko postopje na Golem. Ogenj je nastal vsled pregoritve lesa pri peči. Pogorela je le streha in podstrešje ter oboknice, ki so bile pod streho spravljene. Škode je do 100 gld. Klopí in vso drugo opravó in učne pomočke so rešili in znesli v farovž, kjer bode sedaj gospod župnik M. Erzar moral poučevati, kakor je lansko leto. Šolice je bila po leti 1892. po prizadevanji g. župnika popravljena in letos bo treba zopet na delo, a ljudstvo je ubogo. T.

Društveni vestnik.

Iz našega društva. Dne 14. prosinca t. l. je imel novoizvoljeni odbor „Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“ svojo prvo sejo.

Ko je g. starosta Fr. Raktelj bivšega g. predsednika Andr. Žumra za marljivo in plodonosno delovanje v preteklem letu zahvalil in ga prosil, da naj tudi zanaprej prevzame predsedništvo, — g. predsednik celému odboru popolno zahvalo izrekel, sestavil se je odbor tako-le: G. Andr. Žumer, predsednik in

urednik glasila; g. Fr. Raktelj, podpredsednik; g. Jak. Eurlan, tujnik; g. Fr. Kokalj, blagajnik; g. Al. Keel, knjižničar. Odborniki gg.: Jos. Cepuder, Jak. Dimnik, Janko Likar in Ant. Razinger. V redakcijski odbor sta bila voljena gg. Jak. Dimnik in Al. Keel.

Bivšima odbornikoma gg. Iv. Tomšiču in Iv. Krulcu sklene se za njuno požrtvovalno in mnogoletno delovanje v prid društva pismeno zahvalo, ob jednem

pa prošnje izreči, da naj bi tudi v prihodnje društvu zvesta in ravno tako delavna ostala.

G. predsednik naznani, da mu je došel odlok vis. deželnega odbora, kateri naznauja, da se je ustreglo društveni prošnji zaradi nagrad za poučevanje v šolskih delarnah.

Poverjeništvu „Pedagogiškega društva v Krškem“ prevzame g. Fr. Kokalj.

Po sklepu občnega zbora se bude izrekla za pripomoč ali sodelovanje pri Komenskega slavnosti pismena zahvala naslednjim: Sl. mestnemu zboru, Čitalnici, gđe. Suwi in Rischner in g. prof. Zupančiču.

Blagajniku se naroči, da naj še jedenkrat vse naročnike pod kuverto tirja. Oni, kateri ne bodo odgovorili in že 3 leta lista niso plačali, bodo se izbrisali in list se jim bude takoj ustavil.

Glede „Učiteljskega doma“ se bude obravnavalo v posebni seji.

G. knjižničar naj odda po sklepu občnega zbora družbi „sv. Cirila in Metoda“ in „Narodni šoli“ po 100 iztisov knjižic za mladino, druge pa trgovcema gg. Giontiniju in Zagorjani, katera naj jih po 15 kr. prodajata.

Vestnik.

Inspekcija. Vodja c. kr. deželne vlade kranjske g. dvorni svetnik Viktor baron Hein je v spremstvu g. deželnega šolskega nadzornika, J. Šumana nadzoroval i. s. dne 3. t. in ljubljansko višjo gimnazijo, dne 6. m. prvo mestno deško ljudsko šolo, kjer si je natanko ogledal vse poslopje, knjižnico in bogato zbirko učil, in dne 7. t. m. osemrazredno mestno deško šolo.

Iz c. kr. deželnega šolskega sveta zadnje seje: G. predsednik otvori sejo in zapisničar poroča o stvarih, ki se od prejšnje seje sem kurentno rešile, kar se vzame na znanje. Več učiteljem se dovolijo nagrade in podpore. Fr. Orožnova knjiga „Metodika zemljepisnega pouka“ se odobri za ročno rabo gojencem moškega in ženskega učiteljsišča. Leopold Filipova učiteljska ustanova se za leta 1893, 1894 in 1895 podeli učiteljem v Lozicah, Rovtjah, Šmarinem pod Šmarno goro, Zagradci in v Dolu (Marijthal), Državnica in deželna podpora za zboljšanje šolskih vrtoč za leto 1892 se razdeli med 22 učiteljev. Dovolj se otvoritev posebnega šolskega oddelka za oddaljene otroke v šolskem okolišji Škofja Loka. (Imenovanja glej doli!)

Imenovanje. Minister za uk in bogočastje je imenoval za dobo dveh let t. j. do 31. grudnia 1894 nadzornikoma obrtnih nadaljevalnih šol i. s. Julija viteza Siegl-a za obrtno nadaljevalne šole v Kočevji in Julija viteza Siegl-a in Fr. Kueschauerka za obrtne nadaljevalne šole v Postojni, Škofji Loki, Krškem, Kranji, Ljubljani, Metliki, Trzinu, Radovljici, Novem Mestu in Kamniku.

Osobne vesti. Gđe. Marijana Jamšek, časna učiteljica na tretjem učnem mestu na trirazrednici v Domžalah, postala je stalna učiteljica na tem mestu. — G. Ivan Dolinar, unirovjen učitelj, namestuje obolelo drugo učno mesto na dvorazrednici v Poljanah. — Na svojih službah so se stalno umestili: G. Frančišek Štefančič za tretje in g. Lovro Perko za četrto učno mesto na štirirazrednici v Črnomlju, g. Martin Humeč za drugo učno mesto na dvorazrednici na Raki, g. Feliks Nagu za tretje učno mesto na trirazrednici v Leskovi, gđe. Marija Sigon za drugo učno mesto na dvorazrednici v Sp. Idriji, g. Anton Sone na jednorazrednici v Trzinu.

Ubožne knjige iz c. kr. šolsko-knjižne zaloge na Dunaji. Vsed razpisa c. kr. naučnega ministerstva z dne 23. grudnia 1892 št. 27.910 je iz te zaloge za leto 1893/4. za Kranjsko določenih ubožnih knjig v vrednosti 1900 glđ. 63 kr.

Za načrt najboljše šolske klopi razpisuje dunjski mestni svet nagrade i. s. za najboljši načrt, ako zadostuje določenim zahtevam, 1000 glđ., za drugi 500 glđ. in za tretji 300 glđ. Načrte je predložiti do konca meseca rožnika t. l. dunajskemu mestnemu magistratu.

Dobro uravnane šole. Kakor sploh v Švediji tako so kaj dodro uravnane ljudske šole v Stockholmu. Tam ima vsaka šolska soba največ 35 sedežev. Vsak otrok ima za se posebno mizo (pull) s posebnim njemu primeranim sedežem, tako da more učitelj z vsake strani k vsakemu otroku priti. Za obleko in dežnike so posebne predsobe. Poučuje se samo dopoldne, popoldnanske ure pa so določene za telovadbo in deška in dekliška ročna dela; tam je namreč pri vsaki šoli tudi šolska delarna. Po vsaki učni uri je četrti ure odmora. Za malo južino je določenih 20 minut in se ta čas spuste otroci po zini na široke mostovže, po leti pa na igrališče, katero se nahaja pri vsaki šoli.

„N.“

Okrajni šolski nadzorniki v Cislitaniji so večinoma ljudski in meščanski učitelji in sicer na Nižnjem Avstrijskem 18 od 27, na Gornjem Avstrijskem 5 od 11, na Solnograškem 0 od 3, na Štajarskem 16 od 23, na Koroškem 13 od 14, na Kranjskem 7 od 13, na Primorskem 6 od 14, na Tirolskem 13 od 21, na Predariskem 1 od 2, na Češkem 39 od 78, na Moravskem 24 od 51, v Šleziji 2 od 7, v Galiciji 38 od 48, v Bukovini 7 od 20 in v Dalmaciji 6 od 10. Skupaj 190 od 332 t. j. 57%.

Koliko je jedna milijarda v zlatu ali v srebru. Neki Francoz je izračunal nastopne podrobnosti, ki utegnejo zanimati posebno zdaj, ko se o milijonih in milijardah toliko govori glede na Panamsko afero. V zlatu bi tehtala jedna milijarda celih 322.500 kilogramov, obseg njen bi znašal kakih 12 kub. metrov. Če bi se to zlato razkovalo v zlato žico, prepregla bi se z njo zemeljska obla in še bi preostal lep kos. Milijarda v srebru bi tehtala 5 milijonov kilogramov, volum njen bi znašal 477 kub. metrov. Napraviti bi se dala 4 milimetre debela žica, s katero ki se prepregla zemeljska obla. Za prevoz milijarde v zlatu trehalo bi 64 železnih vagonov, ki bi zavzemali dolžost 400 metrov, za milijardo srebra bi pa trehalo 1000 vagonov po 5 ton zadržaja, ki bi zavzemali dolžost 6 kilometrov. Če bi se milijarda zlata sestavila v jeden kos, bi jo 6900 ljudi komaj premaknili z mesta. Če bi se milijarda srebra podelila med 500.000 ljudi, dobila bi vsaka osoba 10 kilogramov.